

PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

**IV LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE SPECJALNE DLA
UCZNIÓW SŁABOWIDZĄCYCH I NIEWIDOMYCH,
SŁABOSŁYSZĄCYCH I NIESŁYSZĄCYCH, Z AUTYZMEM,
W TYM Z ZESPOŁEM ASPERGERA,
Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ RUCHOWĄ,
W TYM Z AFAZJĄ ORAZ
Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI SPRZĘŻONYMI**

IM. ZOFII KSIĄŻEK – BREGUŁOWEJ

W SPECJALNYM OŚRODKU

SZKOLNO – WYCHOWAWCZYM

DLA DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

W DĄBROWIE GÓRNICZEJ

Wrzesień 2025r.

S P I S T R E Ś C I

1. Podstawy prawne Programu	3
2. Wstęp.....	5
3. Wartości, wokół których zbudowany jest program.....	9
4. Wzorzec sylwetki absolwenta.....	10
5. Cele główne programu oraz zadania do realizacji w poszczególnych obszarach rozwoju ucznia.....	12
6. Diagnoza potrzeb i problemów w środowisku szkolnym	14
7. Źródła zewnętrznego wsparcia wychowawczego i profilaktycznego.....	21
8. Strategia wychowawczo – profilaktyczna szkoły.....	22
9. Monitoring i ewaluacja działań profilaktycznych.....	30
10. Działania wychowawczo – profilaktyczne.....	32

I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO

Niniejszy Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym i wychowawczym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców. Jest dostosowany do potrzeb i możliwości rozwojowych uczniów oraz naszego środowiska szkolnego. Program opracowany został w oparciu o:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 1997r. nr 78, poz. 483 ze zm.);
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989r. (tekst jedn. Dz. U. z 1991r. nr 120, poz. 526);
- Ustawa z 26 stycznia 1982r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn. Dz. U. z 2019r. poz. 2215 oraz z 2021r. poz. 4 ze zm.);
- Ustawa z 7 września 1991r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz. U. z 2020r. poz. 1327 oraz z 2021r. poz. 4 i 1237);
- Ustawa z 14 grudnia 2016r. – Prawo oświatowe (tekst jedn. Dz. U. z 2021r. poz. 1082 ze zm.);
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2021r. poz. 1119 ze zm.);
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz. U. z 2020r. poz. 2050 ze zm.);
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz. U. z 2021r. poz. 276);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jedn. Dz. U. z 2018 poz. 214);
- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982r. (tekst jedn. Dz. U. 2018r. poz. 969 ze zm.);
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. (tekst jedn. Dz. U. z 2021r. poz. 1249);

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020r. poz. 1309);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2020r. poz. 1280 ze zm.);
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2020r. poz. 685 ze zm.);
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (tekst jedn. Dz. U. z 2020r. poz. 360 ze zm.);
- Ustawa Kodeks Cywilny z dnia 23 kwietnia 1964r. (tekst jedn. Dz.U. z 2020r. poz. 1740 ze zm.);
- Ustawa Kodeks Karny z dnia 6 czerwca 1997r. (tekst jedn. Dz. U. 2021r. poz. 1023);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jedn. Dz.U. 2020 poz. 1386 ze zm.);
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/2023;
- Ustawa z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. 2020 poz. 374 ze zm.)

II. WSTĘP

Społeczność Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej tworzą uczniowie, ich rodzice/ opiekunowie prawni oraz nauczyciele i pracownicy administracyjni.

Nadrzędnym celem działań wychowawczo – profilaktycznych Ośrodka jest wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia w bezpiecznej atmosferze i aktywnej współpracy z rodzicami i środowiskiem. Wychowanie człowieka jest procesem złożonym i wymagającym czasu. Pierwszymi, a zarazem głównymi wychowawcami dzieci są ich rodzice. Działania wychowawcze pracowników Ośrodka, mają wspomóc rodziców i stworzyć uczniom warunki do prawidłowego przebiegu tego procesu. Program Wychowawczo – Profilaktyczny Ośrodka, to zaplanowana praca nad formowaniem osobowości młodego człowieka, to stymulowanie jego rozwoju emocjonalnego i społecznego, rozumianego jako współpraca i współistnienie w grupie społecznej, w taki sposób, który umożliwia rozwój i realizację własnych potrzeb. Program zmierza do wyposażenia ucznia w taką wiedzę i umiejętności, aby rozumiał, prawidłowo interpretował i umiejętnie stosował obowiązujące normy i wartości, aby mógł on zbudować twórczą i dojrzałą osobowość. Program Wychowawczo – Profilaktyczny Ośrodka powstał po przeprowadzeniu analizy potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli. Program integruje uniwersalne wartości promowane przez Ośrodek. Kierując się zasadami zapisanymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Deklaracji Praw Człowieka, pakiecie Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Konwencji Praw Dziecka, za podstawę nauczania i wychowania przyjmując uniwersalne zasady etyki, stawiamy sobie za cel rozwijanie u wychowanków poczucia odpowiedzialności, miłości do ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane

do uczniów, rodziców i nauczycieli. Wychowanie i profilaktyka ukierunkowane są na różne cele. Wychowanie służy wspieraniu wychowanka w rozwoju, zaś profilaktyka to interwencja kompensująca niedostatki wychowania. Zakresy profilaktyki i wychowania mają obszar wspólny, który stanowi działania budujące odporność na potencjalne zagrożenia. Natomiast wspólny aspekt wartości i norm, w nawiązaniu do prowadzonych działań, wzmacnia ich skuteczność.

MISJA OŚRODKA

„W życiu każdy czyn powstaje z wielkiego marzenia”

Zofia Książek – Bregułowa

Naszym celem jest wychowanie człowieka tolerancyjnego, świadomego swoich praw i obowiązków, aktywnego, optymistycznego i ciekawego świata. Zapewniamy specjalistyczną pomoc wychowankom poprzez przygotowanie ich do samodzielnego i efektywnego życia i funkcjonowania w społeczeństwie. Wspomagamy rodzinę w procesie wychowania i kształtowania właściwych postaw społecznych i patriotycznych.

WIZJA OŚRODKA

Bazą pozwalającą określić wizję Ośrodka są wypracowane metody wzbogacone o priorytety uwzględniające założenia polityki oświatowej.

Celem tak rozumianego rozwoju jest szkoła, w której:

- Wyrównywane są szanse edukacyjne poprzez indywidualizację procesu nauczania i wychowania.

- Szanowane są prawa dziecka do wszechstronnego rozwoju poprzez zdobywanie wiedzy i umiejętności świadomego wyrażania samego siebie.
- Uczniowie przygotowani są do aktywnego życia w społeczeństwie zgodnie z powszechnie przyjętymi zasadami tolerancji, z uwzględnieniem potrzeb własnych oraz innych ludzi.
- Kadra posiada specjalistyczne przygotowanie do nauczania, prawidłowej rehabilitacji i rewalidacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
- Pedagodzy stosują autorskie projekty, nowatorskie metody i formy pracy, w oparciu o najnowsze zasady pedagogiki.
- Rozwijamy postawę szacunku dla dziedzictwa narodowego oraz poczucie przynależności do społeczności europejskiej.
- Wspieramy uczniów w rozpoznawaniu predyspozycji i określaniu dróg ich edukacji.
- Wspomaga się uczniów w zdobywaniu, pogłębianiu wiedzy i umiejętności oraz zapewnia warunki do prawidłowego rozwoju psychofizycznego dzięki nowoczesnemu wyposażeniu.
- Rodzice są partnerami w planowaniu i podejmowaniu działań opiekuńczo – wychowawczych. Współtworzą prawo szkolne oraz uczestniczą w realizacji zadań dydaktyczno – rewalidacyjnych.
- W sytuacjach kryzysowych zapewniona jest dodatkowa opieka i pomoc wzmacniające poczucie bezpieczeństwa uczniów i wspierające rodzinę.
- Uczniowie wychowywani i edukowani są w poczuciu odpowiedzialności za środowisko naturalne.

Nadrzędnym celem pracy Ośrodka jest zapewnienie dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością optymalnego rozwoju psycho – fizycznego na miarę ich możliwości

w atmosferze bezpieczeństwa. Praca edukacyjno – wychowawcza oraz terapeutyczna dostosowana do specjalnych potrzeb i możliwości dziecka z niepełnosprawnością polega na:

- Przygotowaniu wychowanka do funkcjonowania w życiu codziennym, prowadzącym do niezależności w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych.
- Kształtowaniu umiejętności porozumiewania się z otoczeniem w najpełniejszy sposób (werbalnie lub pozawerbalnie).
- Kształtowaniu umiejętności uczestniczenia w różnych formach życia społecznego na równi z innymi członkami danej społeczności w oparciu o ogólnie przyjęte normy współżycia społecznego.
- Wsparciu ucznia w dążeniu do samoakceptacji, samorealizacji i budowaniu adekwatnego poczucia własnej wartości.

Zapewniamy wychowankom pomoc psychologiczno – pedagogiczną, wszechstronną edukację, zajęcia rewalidacyjne, terapie, opiekę i wychowanie oraz możliwość rozwijania zainteresowań i talentów. Traktujemy uczniów indywidualnie i podmiotowo, kształtujemy u wychowanków poczucie własnej tożsamości stwarzając im warunki niezbędne do optymalnego rozwoju. Przygotowujemy wychowanków do wykonywania pracy zawodowej, aby realizowali swoje życiowe plany i marzenia.

III. WARTOŚCI, WOKÓŁ KTÓRYCH ZBUDOWANY JEST PROGRAM

Wartości istotne dla indywidualnego rozwoju ucznia:

- Poznanie swoich mocnych stron, dostrzeganie i docenianie własnych sukcesów w celu kształtowania i wzmacniania pozytywnego poczucia własnej wartości.
- Rozwijanie samodzielności, niezależności i odpowiedzialności w celu radzenia sobie w sytuacjach życia codziennego.
- Kształtowanie zdolności do samokontroli i samooceny.
- Rozwijanie troski o własne zdrowie, sprawność fizyczną i dobrą kondycję psychiczną.
- Efektywne zarządzanie własnym czasem.

Wartości istotne dla prawidłowego funkcjonowania w grupie:

- Budowanie wzajemnego szacunku opartego na tolerancji, akceptacji i rozumieniu innych ludzi.
- Umiejętność pracy w zespole.
- Kształtowanie osobowości otwartej na potrzeby oraz uczucia drugiego człowieka.
- Przewidywanie konsekwencji własnego postępowania, podejmowanie odpowiedzialnych decyzji.
- Przestrzeganie zasad kulturalnego zachowania.
- Rozwijanie poczucia wspólnoty grupowej i podejmowanie wspólnych decyzji.
- Dbanie o przyjazną atmosferę w grupie, kultywowanie tradycji, zwyczajów i świąt klasowych, organizowanie imprez okolicznościowych integrujących uczniów i nauczycieli.
- Rozwijanie wyobraźni, budzenie wrażliwości estetycznej.

IV. WZORZEC SYLWETKI ABSOLWENTA

Efektem oddziaływań w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym jest uczeń przygotowany do samodzielnego, odpowiedzialnego i efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym z uwzględnieniem jego możliwości oraz potrzeb. Zgodnie z oczekiwaniami absolwent Szkoły będzie znał, rozumiał i akceptował normy i zasady społecznie uznawane. Umiejętnie dla dobra swojego oraz innych wykorzysta wiedzę i kompetencje zdobyte podczas nauki. Będzie aktywnie uczestniczył w różnych formach życia społeczno – kulturalnego kraju.

Sylwetka absolwenta w poszczególnych sferach funkcjonowania:

WIEDZA:

Jest przygotowany do dalszej edukacji (wyposażony w podstawową wiedzę).

Posiada zainteresowania zgodne z umiejętnościami i zdolnościami.

Zna swoją małą ojczyznę i region, w którym funkcjonuje.

Zna swoje prawa i obowiązki.

Zna swoje mocne strony i ograniczenia.

ZDROWIE:

Dbą o własne zdrowie i higienę osobistą.

Zna swoje ciało i jego potrzeby.

Jest wolny od uzależnień.

Jest sprawny fizycznie na miarę swoich możliwości.

Potrafi udzielić pierwszej pomocy.

Potrafi zachować się asertywnie.

Potrafi aktywnie odpoczywać.

UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNE:

Potrafi zastosować w praktyce wiedzę i umiejętności.

Umiejętnie korzysta z pomocy naukowych oraz różnych źródeł informacji.

Potrafi współpracować w zespole.

Ponosi odpowiedzialność za podjęte decyzje.

OTOCZENIE I PRZYRODA:

Zna podstawowe prawa przyrody i je szanuje.

Zna zagrożenia środowiska i potrafi im przeciwdziałać.

Docenia wpływ naturalnego środowiska na zdrowie.

Ma świadomość swojej roli w kształtowaniu środowiska naturalnego.

SFERA SPOŁECZNA:

Jest otwarty na świat i drugiego człowieka.

Słucha, rozmawia, rozumie, pomaga, jest tolerancyjny.

Przestrzega norm społecznych i szanuje prawa innych.

Jest kulturalny.

Jest wrażliwy na potrzeby innych.

SFERA EMOCJONALNA:

- Jest życzliwie nastawiony do świata i ludzi.
- Wie, gdzie szukać pomocy w rozwiązywaniu złożonych problemów.
- Jest zdolny do dokonywania właściwych wyborów.

V. CELE GŁÓWNE PROGRAMU ORAZ ZADANIA DO REALIZACJI W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH ROZWOJU UCZNIA

CELE GŁÓWNE PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO:

- Wspomaganie ucznia w jego wszechstronnym rozwoju oraz ochrona przed zagrożeniami współczesnego świata.
- Podejmowanie działań promujących zdrowie, bezpieczeństwo, kulturę.
- Zapobieganie przemocy, agresji, nietolerancji.
- Podejmowanie działań kształtujących kulturę osobistą, postawę patriotyczną oraz postawę szacunku wobec otaczającego świata.

ZADANIA DO REALIZACJI W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH ROZWOJU UCZNIA:

Rozwój intelektualny

- Aktywizacja uczniów do rozwijania swoich zainteresowań i kreatywnego myślenia.
- Mobilizowanie uczniów do systematyczności i rzetelności w nauce.
- Praca z uczniem o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych.

Rozwój społeczny i emocjonalny uczniów

- Stwarzanie sytuacji wychowawczych, sprzyjających pozytywnemu wyrażaniu własnych uczuć i emocji.

- Uczenie szacunku dla innych ludzi oraz siebie samego.
- Kształtowanie postawy tolerancji i poszanowania dla innych kultur i tradycji.
- Stwarzanie sytuacji wychowawczych integrujących uczniów szkoły.
- Wdrażanie uczniów do bezpiecznych zachowań i przestrzegania dyscypliny.
- Kształtowanie umiejętności interpersonalnych i intrapsychicznych.
- Kształcenie samorządności oraz postaw patriotycznych i obywatelskich.
- Upowszechnienie i respektowanie praw dziecka i ucznia.
- Kulturowanie tradycji i zwyczajów regionu.

Rozwój duchowy i moralny

- Kształtowanie hierarchii wartości.
- Wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro.
- Rozwój osobisty.
- Zapoznanie z dorobkiem kultury oraz z tradycjami narodu i regionu.

Rozwój fizyczny uczniów

- Przestrzeganie zasad zdrowego stylu życia.
- Wdrażanie do właściwego wykorzystania czasu wolnego.
- Kształtowanie właściwych postaw wobec świata przyrody.

VI. DIAGNOZA POTRZEB I PROBLEMÓW W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Specjalnego Ośrodka Szkolno–Wychowawczego został opracowany na podstawie dokonanej diagnozy sytuacji dydaktyczno – wychowawczej w placówce w oparciu o:

- Występujące w środowisku szkolnym potrzeby rozwojowe uczniów, w tym czynniki chroniące i czynniki ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.
- Obserwację uczniów na zajęciach dydaktycznych, wychowawczych oraz specjalistycznych, wycieczkach i uroczystościach szkolnych.
- Wyniki ewaluacji wewnętrznej dotyczącej sytuacji wychowawczej oraz pozwalającej ocenić występujące zagrożenia.
- Wnioski z pracy zespołów zadaniowych i przedmiotowych.
- Wnioski z nadzoru pedagogicznego.
- Wnioski poobserwacyjne z nauczania w roku szkolnym 2024/2025

Pozostałe źródła informacji wykorzystana w konstruowaniu Programu Wychowawczo – Profilaktycznego:

- Dokumentacja z dotychczas realizowanych w Szkole programów profilaktycznych.
- Dokumentacja z podjętych działań interwencyjnych – dokumentacja pedagoga oraz psychologa szkolnego, wychowawców, wpisy do dzienników szkolnych i zeszytów obserwacji.
- Analiza osiągnięć szkolnych – na podstawie klasyfikacji końcoworocznej w roku szkolnym 2024/2025.

- Analiza frekwencji za rok szkolny 2024/2025.

Podstawowym celem diagnozy było zebranie informacji dotyczących występowania i rozmiarów sytuacji trudnych oraz zachowań ryzykownych uczniów takich, jak:

- Używanie substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, papierosy i inne).
- Agresja i przemoc wśród dzieci i młodzieży.
- Cyberprzemoc.
- Trudności szkolne.
- Brak troski o własne zdrowie.
- Zaburzenie relacji interpersonalnych, ograniczenie kontaktów społecznych, poczucie alienacji, zachowania depresyjne, stany lękowe, myśli oraz zachowania suicydalne, nasilenie już istniejących zaburzeń psychicznych, przemoc w rodzinie.

Dzięki powyższej diagnozie uzyskaliśmy informacje dotyczące potrzeb uczniów w następujących obszarach:

- Zdrowy styl życia i alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu.
- Komunikacja w relacjach nauczyciel – uczeń, uczeń – rodzic, uczeń – uczeń.
- Funkcjonowanie społeczno – emocjonalne.
- Realizacja obowiązku szkolnego.
- Poczucie bezpieczeństwa w szkole.
- Motywacja do nauki.
- Skutki izolacji społecznej, spowodowanej sytuacją pandemii.

MAPA ŚRODOWISKOWA

CZYNNIKÓW CHRONIĄCYCH I CZYNNIKÓW RYZYKA W SZKOLE

CZYNNIKI RYZYKA ZWIĄZANE Z JEDNOSTKĄ	CZYNNIKI CHRONIĄCE WSPÓLNE DLA ZACHOWAŃ PROBLEMOWYCH ZWIĄZANE Z JEDNOSTKĄ
• Poszukiwanie wrażeń. • Nieadekwatna ekspresja gniewu. • Zaburzenia w zachowaniu. • Przemoc. • Niepowodzenia szkolne. • Niska zaradność życiowa. • Brak internalizacji norm społecznych. • Relacje z dysfunkcyjnym środowiskiem rówieśniczym. • Niska samoocena. • Deprecjonowanie siebie. • Presja rówieśnicza. • Izolacja społeczna. • Uzasadnione długotrwałe korzystanie z urządzeń elektronicznych w czasie pandemii.	• Czytelne wartości, normy, zasady. • Przekonanie o szkodliwości środków psychoaktywnych. • Docenianie osiągnięć szkolnych. • Motywacja do nauki. • Kompetencje społeczne. • Zaangażowanie społeczne. • Umiejętności życiowe. • Aspiracje życiowe i cele życiowe. • Poczucie własnej tożsamości. • Samodyscyplina i samoregulacja. • Sukcesy szkolne. • Atmosfera szkolna motywująca do nauki. • Aktywność poznawcza ucznia. • świadomość konieczności stosowania działań prozdrowotnych.

CZYNNIKI RYZYKA ZWIĄZANE Z GRUPĄ RÓWIEŚNICZĄ	CZYNNIKI CHRONIĄCE WSPÓLNE DLA ZACHOWAŃ PROBLEMOWYCH ZWIĄZANE Z GRUPĄ RÓWIEŚNICZĄ
• Zachowania problemowe	• Konstrukttywne i bogate

rówieśników. • Aprobata zachowań niepożądanych wśród rówieśników. • Presja rówieśnicza. • Brak umiejętności społecznych. • Modelowanie postaw negatywnych, nieakceptowanych. • Niedobór relacji rówieśniczych.	doświadczenia społeczne i poznawcze. • Pozytywna aktywność społeczna. • Przynależność do grupy o pozytywnym charakterze. • Zaangażowanie w grupowe zajęcia pozalekcyjne. • Pozytywna kontrola rówieśnicza. • Zasady, wartości i normy ważne w szkolnej społeczności. • Relacja rówieśnicza pojmowana jako wartość.
---	--

CZYNNIKI RYZYKA ZWIĄZANE Z RODZINĄ	CZYNNIKI CHRONIĄCE WSPÓLNE DLA ZACHOWAŃ PROBLEMOWYCH ZWIĄZANE Z RODZINĄ
• Kryzys wartości rodziny. • Dysfunkcja rodziny. • Brak pozytywnych wzorców zachowań. • Wśród dorosłych. • Niestabilna sytuacja socjalno – bytowa. • Brak umiejętności skutecznego radzenia sobie z konsekwencjami pandemii.	• Świadomość społeczna. • Rola relacji dziecko – rodzic. • Kompetencje wychowawcze rodziców.

Zadania programu wychowawczo – profilaktycznego wynikające z przeprowadzonej diagnozy:

- Integrowanie i reintegrowanie grup klasowych i społeczności szkolnej, w tym uczniów z doświadczeniem migracyjnym.
- Kształtowanie prawidłowej samooceny uczniów.
- Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym oraz przemocowym (agresja słowna, czynna, cyberprzemoc).
- Kształcenie i doskonalenie umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami, szczególnie związanymi z wcześniejszym brakiem kontaktów rówieśniczych.
- Wsparcie dziecka i rodziny w sytuacjach trudnych i zagrażających.
- Kształtowanie kompetencji związanych z rozpoznawaniem zachowań i sytuacji ryzykownych oraz uczenie umiejętności podejmowania racjonalnych wyborów.
- Doskonalenie i rozwijanie umiejętności przeciwstawiania się destrukcyjnemu naciskowi rówieśników i dorosłych bez użycia przemocy.
- Podnoszenie kompetencji wychowawczych i profilaktycznych nauczycieli.
- Roztropne, wyważone korzystanie w procesie kształcenia z narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia wykorzystujących technologie informacyjno – komunikacyjne.
- Podejmowanie współpracy z instytucjami wspierającymi szkołę w realizowaniu zadań z zakresu wychowawczo – profilaktycznego.
- Włączanie uczniów i rodziców w akcje lokalne o charakterze wychowawczo – profilaktycznym.

Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2025/2026:

1. Kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez rozwijanie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym.

2. Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej – kształtowanie postaw patriotycznych, społecznych i obywatelskich, odpowiedzialności za region i ojczyznę, dbałości o bezpieczeństwo własne i innych.
3. Promocja zdrowego trybu życia w szkole – kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych, wspieranie aktywności fizycznej uczniów.
4. Profilaktyka przemocy rówieśniczej, zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży, wsparcie w kryzysach psychicznych, profilaktyka uzależnień.
5. Promowanie higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci, rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie, poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli nowoczesnych technologii, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji oraz korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
6. Promocja kształcenia zawodowego w szkołach podstawowych oraz w środowisku pracodawców, wzmocnienie roli doradztwa zawodowego.
7. Rozwijanie zainteresowania kulturą i językiem polskim wśród Polonii, nauczanie języka polskiego w środowiskach polonijnych.
8. Wspieranie aktywności poznawczej i poczucia sprawczości ucznia poprzez promowanie oceniania kształtującego i metod aktywizujących w dydaktyce.

Realizacja Programu Wychowawczo – Profilaktycznego odbywa się poprzez:

- Organizowanie systematycznych działań informacyjno – edukacyjnych dla uczniów, rodziców i nauczycieli.
- Organizowanie spotkań wychowawczych z rodzicami (problemowych, tematycznych – pedagogizacja).
- Organizowanie w szkole wydarzeń tematycznych (happeningi, konkursy, przedstawienia, debaty wewnętrzne).

- Utrzymanie przyjaznego klimatu (poprawna komunikacja, relacje pomiędzy nauczycielami i uczniami, udzielanie emocjonalnego wsparcia młodzieży, szczególnie w trudnych dla nich sytuacjach) sprzyjającego procesowi dydaktycznemu i wychowawczemu.
- Modelowanie właściwych postaw przez nauczycieli.
- Kształtowanie systemu wartości uczniów – czerpanie z wzorców osobowych.
- Nabywanie umiejętności społecznych przez uczniów.
- Przestrzeganie procedur szkolnych wobec palenia, picia alkoholu i odurzania się narkotykami.
- Tworzenie warunków do wchodzenia w sytuacje społeczne.
- Budowanie dobrej współpracy z rodzicami i pozyskiwanie ich jako sojuszników działań wychowawczych oraz profilaktycznych prowadzonych przez nauczycieli.
- Pomoc uczniom mającym problemy w nauce.
- Wczesne rozpoznawanie problemów i trudności u uczniów z grup ryzyka i kierowanie ich do psychologa, pedagoga i innych specjalistów.
- Kierowanie uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym (w porozumieniu z rodzicami) do instytucji udzielających wsparcia dziecku i rodzinie.
- Udostępnianie uczniom i rodzicom informacji o specjalistycznej pomocy pozaszkolnej.
- Szkolenie kadry pedagogicznej w zakresie profilaktyki zagrożeń oraz umiejętności wychowawczych.
- Współpraca z instytucjami uprawnionymi do udzielania pomocy w realizacji szkolnej profilaktyki.
- Udzielanie informacji uczniom i rodzicom o różnorodnych możliwościach spędzania wolnego czasu.

- Promowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie umiejętności samodzielnego dokonywania właściwych wyborów zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi.
- Nauka rozpoznawania stanów emocjonalnych, uczuć, nastrojów oraz trudności w sferze psychicznej.
- Dbanie o dobrostan psychiczny uczniów poprzez wyposażenie ich w umiejętności radzenia sobie ze: stresem, trudnymi emocjami, brakiem poczucia bezpieczeństwa, poczuciem wyobcowania, samotności.
- Włączenie się samorządu uczniowskiego do konkretnych działań (uczniowie mają prawo zgłaszania własnych pomysłów i inicjatyw, a także poczucia odpowiedzialności za to, co dzieje się w ich środowisku).

VII. ŹRÓDŁA ZEWNĘTRZNEGO WSPARCIA WYCHOWAWCZEGO I PROFILAKTYCZNEGO

- Ośrodek współpracuje z wieloma instytucjami m.in.:
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna (wydawanie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, opinie, diagnoza, terapia, konsultacja, psychoedukacja).
- Sądy Rodzinne (współpraca w sytuacjach kryzysowych, współpraca z kuratorami, opiniowanie).
- MOPS-y, MOPR-y, PCPR-y (pomoc materialna, socjalna).
- Policja (profilaktyka zagrożeń, współpraca w sytuacjach kryzysowych).
- Straż Miejska, Straż Pożarna (oddziaływania profilaktyczne, uczestnictwo w uroczystościach szkolnych).
- Pałac Kultury Zagłębia, Biblioteka Publiczna (projekty z dziedzin kultury, akcje teatralne, czytelnice itp.).

- Instytucje i organizacje wspierające edukację ekologiczną (edukacja).

VIII. STRATEGIA WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNA SZKOŁY

W celu opracowania struktury i treści Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego wykorzystano następujące strategie skierowane do uczniów – nauczycieli i rodziców

	Uczniowie	Nauczyciele	Rodzice
Strategie informacyjne	• zapoznanie z zapisami statutu szkoły dotyczącymi procedur w sytuacjach ryzykownych zachowań w szkole, • informowanie o społecznych i zdrowotnych skutkach uzależnień.	• ugruntowanie wiedzy na temat okresu rozwojowego dzieci i młodzieży, • poszerzenie wiedzy na temat zachowań ryzykownych umożliwiającej rozumienie zjawiska podejmowania zachowań dysfunkcyjnych, • promowanie sukcesów młodzieży na forum klasy, szkoły, lokalnego środowiska, • rozpoznanie uczniów z grup ryzyka w klasie, szkole, • analiza sytuacji wychowawczej.	• zapoznanie z zapisami statutu szkoły dotyczącymi procedur w sytuacjach kryzysowych i konfliktowych, • zdobycie wiedzy na temat zachowań ryzykownych umożliwiającej rozumienie zjawiska podejmowania przez młodzież zachowań dysfunkcyjnych, • informowanie rodziców o społecznych i zdrowotnych skutkach zachowań dysfunkcyjnych, jakie miały miejsce w szkole.

Strategie edukacyjne	• prowadzenie zajęć adaptacyjno - integracyjnych, • trening asertywności, • doskonalenie umiejętności komunikacyjnych, • kształtowanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie.	• bieżąca aktualizacja wiedzy z zakresu prawa oświatowego, • monitorowanie potrzeb w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych i profilaktycznych, • psychoedukacja, • udzielanie wsparcia w sytuacjach kryzysowych i konfliktowych, • kształtowanie umiejętności pracy z rodzicami ucznia przejawiającego zachowania dysfunkcyjne.	• monitorowanie potrzeb i oczekiwań wobec systemu wychowawczo-profilaktycznego szkoły, • zapoznanie ze statutem szkoły, podstawowymi regulaminami, szkolnym programem wychowawczo-profilaktycznym, • psychoedukacja, odpowiadająca na rzeczywiste potrzeby rodziców.
Strategie alternatywne	• atrakcyjna oferta zajęć pozalekcyjnych, • udział w konkursach przedmiotowych, sportowych i artystycznych oraz wszelkich działaniach alternatywnych • organizacja imprez	• spotkania wychowawcy lub nauczyciela mającego kontakt z uczniem przejawiającym pierwsze objawy zagrożenia niedostosowaniem społecznym z pedagogiem szkolnym, psychologiem, dyrektorem lub	• umożliwienie aktywnej działalności i współdecydowania o życiu szkoły. • organizowanie spotkań konsultacyjnych dla rodziców.

	masowych, wycieczki, biwaki, szkolne festyny środowiskowe, • organizacja i propagowanie olimpiad, konkursów, zawodów. • praca w organizacjach działających na terenie szkoły, w środowisku lokalnym – samorząd uczniowski, harcerstwo, wolontariat, stowarzyszenia i fundacje, które kreują świadomą pracę na rzecz innych, tym samym rozwijają zainteresowania i wzbogacają rozwój osobowości.	specjalistami spoza szkoły.	
Strategie interwencyjne	• rozmowy z wychowawcą, rodzicem, pedagogiem, psychologiem	• udzielanie nauczycielom, wychowawcom wsparcia w sytuacji kryzysu.	• wskazanie rodzicom osób i instytucji udzielających pomocy i wsparcia

	szkolnym.		w sytuacji kryzysu.
Zmiany środowiskowe	• w miarę potrzeb i oczekiwań środowiska szkolnego.		
Zmiany Przepisów	• w miarę potrzeby modyfikowanie wewnętrznych przepisów Ośrodka.		

Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą rodziców,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, cyberprzemocy, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, udzielają uczniom pomocy w przewyżczeniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,
- zachęcają do bezinteresownej pomocy na rzecz innych,
- zapewniają bezpieczeństwo uczniom podczas zajęć edukacyjnych,
- aktywnie pełnią dyżury podczas przerw międzylekcyjnych.

Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,

- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- propagują program zdrowego stylu życia, walki z uzależnieniami i nałogami,
- wzbudzają zainteresowanie kulturą regionu, kształtują właściwą postawę patriotyzmu, aktywności społecznej, wrażliwości na krzywdę drugiego człowieka, tolerancji,
- inspirują i wspomagają działania zespołu uczniowskiego, wspierają rozwijanie jego społecznej aktywności w szkole i środowisku,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie, podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży (w razie potrzeby),
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

Zespół wychowawców grup wychowawczych:

- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,

- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej grup.

Pedagog i psycholog szkolny:

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom doraźną pomoc psychologiczno-pedagogiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej, materialnej i innej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńczy szkoły.

Rodzice:

- współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- przekazują szkole wszelkie informacje dotyczące sytuacji rodzinnej, materialnej i zdrowotnej uczniów, mające wpływ na realizację celów edukacyjnych szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- aktywnie włączają się w życie szkoły,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- Rada Rodziców uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- kształtuje umiejętności pracy zespołowej oraz umiejętności organizacyjnych w środowisku klasowym i szkolnym z uwzględnieniem zasad etyki i prawa obowiązującego w demokratycznym państwie,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z Radą Pedagogiczną szkoły,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- reprezentuje szkołę w środowisku,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

Inni pracownicy szkoły:

- zwracają uwagę na zachowanie uczniów w szkole,
- zwracają uwagę na bezpieczne przebywanie uczniów w szkole,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- informują dyrektora szkoły o negatywnym zachowaniu uczniów i wypadkach na terenie szkoły.

Szkoła współpracuje w zakresie realizacji działań profilaktycznych z Policją, Kuratorami Sądowymi, Poradniami Psychologiczno – Pedagogicznymi, Miejskimi oraz Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskim Koordynatorem ds. Profilaktyki, stowarzyszeniami, lekarzami oraz pielęgniarkami szkolnymi.

OCZEKIWANE EFEKTY

- Zmniejszenie skali zachowań problemowych występujących wśród uczniów Ośrodka.
- Utrwalenie wśród uczniów nawyków prozdrowotnych i nabycie przez nich umiejętności aktywnego i zdrowego wykorzystania czasu wolnego.
- Zwiększenie osobistego zaangażowania uczniów i ich motywacji do abstynencji i powściągliwości wobec substancji uzależniających.
- Nabycie przez uczniów SOSW zdolności samodzielnego dokonywania wyboru zachowań właściwych dla zdrowia własnego i innych.

IX. MONITORING I EWALUACJA DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

- Za prowadzenie monitoringu realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego na poziomie klasy odpowiada wychowawca.
- Całościowy przebieg wdrażania działań zapobiegawczych w szkole monitoruje pedagog oraz psycholog szkolny.
- Wychowawca klasy dokumentuje realizację programu wychowawczo – profilaktycznego poprzez notatki, wnioski z diagnozy (określenie skali zachowań ryzykownych, wyodrębnienie uczniów z grupy podwyższonego ryzyka, sporządzenie wykazu uczniów przejawiających zaburzone zachowania, wymagających podjęcia działań wychowawczych), opracowanie i realizację tematów na godzinach wychowawczych dostosowanych do potrzeb zespołu klasowego zgodne z programem wychowawczym szkoły.
- Pedagog oraz psycholog szkolny monitoruje całościowy przebieg realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły poprzez:
 - Analizę dokumentacji dotyczącej planowania i przebiegu działań profilaktycznych realizowanych przez wychowawców klas.
 - Gromadzenie dokumentacji działań profilaktycznych.
 - Rejestrację potrzeb nauczycieli w zakresie realizacji programu profilaktycznego.

- Rejestrację informacji przekazywanych przez wychowawców, nauczycieli, rodziców, instytucje zewnętrzne o pojawieniu się nowych zagrożeń bądź nasileniu się dotychczasowych zachowań ryzykownych.
- Ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego dokonuje Zespół Wychowawczy, oceniając rezultaty i efektywność prowadzonych działań oraz określając obszary działań profilaktycznych na kolejny cykl kształcenia; z wnioskami i zadaniami zostaje zapoznana rada pedagogiczna na konferencji podsumowującej rok szkolny.
- W ramach ewaluacji programu wychowawczo – profilaktyczny podejmowane będą m.in. następujące zadania:
 - Diagnoza stanu bezpieczeństwa w szkole na podstawie informacji uzyskanych od uczniów i ich rodziców (ankieta, wywiady).
 - Analiza frekwencji uczniów na zajęciach szkolnych (analiza dzienników lekcyjnych).
 - Diagnoza przyczyn niepowodzeń szkolnych uczniów (analiza dokumentacji, rozmowy z wychowawcami, uczniami, rodzicami).
- Program wychowawczo – profilaktyczny obowiązuje w roku szkolnym 2023/2024 od dnia zatwierdzenia przez Radę Pedagogiczną i Radę Rodziców Zmiany do programu wprowadzane są po każdej ewaluacji oraz w razie konieczności.

X. DZIAŁANIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE

TREŚCI WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE DO REALIZACJI:

Działania	Formy realizacji	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji	Efekty działań
ZDROWIE – EDUKACJA ZDROWOTNA				
1. Nabycie umiejętności dostrzegania indywidualnych różnic związanych ze sposobem reagowania na stres, obniżania napięcia spowodowanego stresem.	• sportowe zajęcia pozalekcyjne, • wycieczki szkolne, • koła zainteresowań, • zajęcia lekcyjne,	• nauczyciele biologii, wychowania fizycznego, chemii, WDŻ, religii,	• systematycznie w całym okresie kształcenia, szczególnie w okresie przedegzaminacyjnym.	• Uczeń zna niszczycielski wpływ ciągłego stresu na własne życie i organizm oraz zna metody radzenia sobie w takiej sytuacji.
2. Doskonalenie umiejętności wyrażania własnych uczuć: dawania i przyjmowania informacji zwrotnej (bez obwiniania innych).	• w tym lekcje biologii, chemii, wychowania fizycznego, geografii, • lekcje wychowawcze i WDŻ poświęcone tematyce zdrowia w różnych aspektach.	• wychowawcy klas, nauczyciele zajęć pozalekcyjnych, w tym rewalidacji,		• Uczeń potrafi dbać o swoje zdrowie, potrafi dobrze zaplanować swój czas pracy i wypoczynek.
3. Rozwijanie umiejętności dokonywania oceny własnych umiejętności życiowych i planowania ich rozwoju.	• lekcje wychowawcze i WDŻ poświęcone tematyce zdrowia w różnych aspektach. • informowanie rodziców na bieżąco	• pedagog i psycholog szkolny, doradca zawodowy.		• Uczeń rozumie czym jest zdrowy styl życia i nabywa właściwych nawyków oraz umiejętności rozpoznawania ryzykownego zachowania
4. Doskonalenie umiejętności				• Uczeń zna skutki złego

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna nr 1 im. Zofii Książek – Bregułowej w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w

Dąbrowie Górniczej

planowania, organizowania oraz oceniania własnego uczenia się, planowania przyszłości oraz wyznaczania celów i ich realizacji. 5. Utrwalanie umiejętności rozpoznawania symptomów zagrożeń zdrowia fizycznego. 6. Kładzenie nacisku na dbałość o zdrowie poprzez aktywność fizyczną. 7. Rozwijanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialność za swoje działania i decyzje. 8. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stratą i traumatycznym doświadczeniem poprzez wykorzystywanie sposobów mających na celu odzyskanie poczucia sprawstwa i wpływu na	o występujących trudnościach i formach pomocy.			odżywiania na organizm młodego człowieka. • Jest świadomy zagrożeń wynikających z nieadekwatnego stosowania leków. • Uczeń wie, gdzie i do kogo może zgłosić się o pomoc. • Uczeń wie, jak należy dbać o kondycję psychiczną i fizyczną. Wybiera aktywny sposób spędzania wolnego czasu. • Uczeń potrafi pokonywać własne słabości, panuje nad emocjami, odreagowuje napięcia we właściwy sposób. Dbą o higienę pracy umysłowej. • Uczeń świadomie dokonuje wyborów, wie jak odmówić i ochronić się przed
---	---	--	--	--

własne życie. 9. Doskonalenie umiejętności asertywnego radzenia sobie w relacjach z innymi. 10. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i radzenia sobie z objawami depresji u siebie i osób ze swego otoczenia. 11. Doskonalenie umiejętności w zakresie przygotowania do całonocnej aktywności fizycznej oraz ochrony i doskonalenia zdrowia własnego oraz innych. 12. Rozwijanie zdolności do samorealizacji, samokontroli i panowania nad emocjami. 13. Kształtowanie świadomości własnych ograniczeń i potrzeby ciągłego rozwoju. 14. Rozwijanie empatii, wrażliwości na potrzeby innych oraz				uzależnieniami. • Uczeń zna własną sferę uczuciową, potrafi okazywać uczucia, wyrażać emocje. Umie radzić sobie w różnych sytuacjach stresogennych, podejmować decyzje i dokonywać właściwych wyborów. • Uczeń potrafi rozpoznać symptomy depresji. Wie, gdzie zwrócić się o pomoc. • Ucznia cechuje właściwe odniesienie do ekologii. Podejmuje działania na rzecz ochrony środowiska, dba o czystość w szkole i poza nią. • Uczeń dba o otoczenie i środowisko naturalne.
--	--	--	--	---

umiejętności udzielania wsparcia emocjonalnego. 15. Wykorzystywanie w praktyce wiedzy z zakresu zagrożeń psychofizycznych w okresie adolescencji: zaburzenia odżywiania (anoreksja, bulimia, nadwaga), zagrożenia związane z nadużywaniem ogólnodostępnych leków. 16. Propagowanie zachowań sprzyjających zdrowiu, dążenie do zmiany zachowań ryzykownych na prozdrowotne. 17. Zastosowanie w praktyce umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów, ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności. 18. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach				
--	--	--	--	--

trudnych (stresujących, lękowych). 19. Rozwijanie postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne. Kształtowanie postawy szacunku dla środowiska przyrodniczego, motywowanie do działań na rzecz ochrony środowiska, rozwijanie zainteresowań ekologią.				
RELACJE – KSZTAŁTOWANIE POSTAW SPOŁECZNYCH				
1. Kształtowanie umiejętności wyrażania emocji oraz ich rozumienia. 2. Rozwój zaangażowania w różne formy aktywności (koła zainteresowań, wolontariat, itp.). 3. Kształtowanie prospołecznych postaw uczniów i rozwijanie pozytywnego systemu wartości w klasie. 4. Budowanie w klasie	• lekcje wychowawcze, WDŻ, EDB, • zajęcia z pedagogiem i psychologiem szkolnym., • zajęcia pozalekcyjne, w tym rewalidacyjne, • wolontariat, • udział w konkursach, projektach edukacyjnych, itp.	• Nauczyciele przedmiotów, • wychowawcy klas, • pedagog, psycholog szkolny, • doradca zawodowy, • inni specjaliści. • opiekunowie Samorządu Szkolnego.	• Cały rok szkolny.	• Uczeń poznaje sposoby rozwiązywania problemów, nawiązywania kontaktów, akceptacji siebie oraz zachowań asertywnych. • Uczeń dobrze czuje się w zespole klasowym, nawiązuje kontakty z rówieśnikami. • Uczeń zna swoje mocne i słabe strony, potrafi

bezpiecznego środowiska, umożliwiającego koncentrację na nauce poprzez działania integracyjne. 5. Rozwijanie kompetencji w zakresie wykorzystania różnych form grupowej pracy nad rozwiązaniem problemów (burza mózgów, dyskusja grupowa). 6. Doskonalenie umiejętności tworzenia relacji opartych na wzajemnym szacunku i zaangażowaniu obydwu stron. 7. Zwiększanie umiejętności budowania podmiotowych relacji z innymi, opartych na szacunku, akceptacji i zrozumieniu. 8. Rozwijanie umiejętności stosowania różnych form komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji				wykorzystać swój potencjał, jest samodzielny, kreatywny i innowacyjny w swoim działaniu. Nie boi się podejmować nowych wyzwań. • Uczeń zna style komunikowania się, zasady prowadzenia negocjacji, rozwiązywania konfliktów, osiągania kompromisu. • Uczeń potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce, planuje, organizuje i właściwie ocenia własny proces uczenia się. Posiada chęć samodoskonalenia. • Uczeń zna i świadomie wykorzystuje różne techniki uczenia się, jest kreatywny, korzysta z nowoczesnych źródeł informacji.
--	--	--	--	---

własnego stanowiska. 9. Doskonalenie umiejętności zmiany postaw i zachowań poprzez stosowanie oraz przyjmowanie asertywnej krytyki. 10. Rozwijanie kompetencji z zakresu rozwiązywania konfliktów, z zastosowaniem negocjacji i mediacji. 11. Kształtowanie umiejętności spostrzegania stereotypów i uprzedzeń. 12. Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych, uważności i empatii. 13. Podejmowanie działań na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat). 14. Wykorzystywanie wiedzy na temat stereotypów do budowania pozytywnych relacji społecznych.				Rozpoznaje swoje uzdolnienia, poszerza zainteresowania i rozwija pasje. • Uczeń doskonali umiejętności komunikacji interpersonalnej. • Uczeń pogłębia poczucie przynależności do społeczności lokalnej, regionalnej, narodowej i państwowej. Żyje w poszanowaniu różnych religii, kultury, tradycji własnych i innych. • Uczeń angażuje się w różne formy aktywności bezinteresownie. • Uczeń zna i respektuje prawa człowieka. Przyjmuje pozytywną postawę wobec życia ludzkiego, osób
--	--	--	--	---

15. Przygotowanie uczniów do funkcjonowania w dorosłym życiu i akceptowania stanów psychofizycznych związanych z tym okresem.				niepełnosprawnych, starszych, samotnych, chorych oraz swoich rówieśników, którzy znajdują się w trudnej sytuacji. • Uczeń przyjmuje pozytywną postawę wobec rówieśników/uczniów z doświadczeniem migracyjnym.
KULTURA – WARTOŚCI, NORMY, WZORY ZACHOWAŃ				
1. Wdrażanie do podejmowania odpowiedzialności za realizację określonych zadań lub dziedzin życia szkoły (samorząd uczniowski, klub sportowy itp.). 2. Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności. 3. Rozwijanie wiedzy na temat różnych kultur i ich wkładu w rozwój cywilizacji.	• Organizowanie uroczystości klasowych, szkolnych, wycieczek krajoznawczo-turystycznych, np. do kina, teatru, muzeum, filharmonii i opery. • Opieka nad miejscami pamięci. • Udział	• dyrekcja szkoły, • nauczyciele historii, WOS-u, przedmiotów przyrodniczych, języka polskiego, języków obcych, katecheci, • wychowawcy klas, • bibliotekarze szkolni,	• Zgodnie z kalendarzem roku szkolnego.	• Uczeń szanuje religię, kulturę, tradycje własne i innych. • Uczeń prezentuje właściwą postawę patriotyczną i obywatelską, jest świadomy obowiązków wobec Ojczyzny, dba o jej dobre imię. • Uczeń wykazuje postawę szacunku wobec godła

4. Rozwijanie świadomości istnienia potrzeby wspólnego działania na rzecz innych osób. 5. Rozwijanie postaw prospołecznych i obywatelskich w duchu poszanowania wartości uniwersalnych, narodowych, państwowych i lokalnych. 6. Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie. 7. Rozwijanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości oraz postaw. 8. Rozwijanie kreatywności oraz umiejętności zespołowego działania i logicznego myślenia u uczniów. 9. Zastosowanie w praktyce wiedzy dotyczącej selekcjonowania	w uroczystościach patriotycznych. • Konkursy wiedzy i artystyczne, projekty edukacyjne. • Poznawanie i promowanie zwyczajów, tradycji, historii regionu. • Organizowanie warsztatowych zajęć pozalekcyjnych.	• nauczyciele zajęć pozalekcyjnych, • pedagog i psycholog szkolny, • doradca zawodowy.		i hymnu państwowego oraz sztandaru szkoły, godnie uczestniczy w obchodach świąt państwowych, rocznic historycznych, obchodach dnia patrona szkoły. • Uczeń ma poczucie przynależności do społeczności lokalnej, regionalnej, narodowej i państwowej. Identyfikuje się ze swoją miejscowością, regionem, krajem. Potrafi współpracować i przebywać w grupie. • Poznaje walory turystyczno-krajoznawcze Polski i Europy. • Uczeń korzysta z nowoczesnych źródeł informacji do pogłębiania wiedzy, planowania własnej
---	---	--	--	---

i krytycznej analizy informacji. 10. Doskonalenie kompetencji z zakresu uczestnictwa w rozmowach kwalifikacyjnych i wystąpień publicznych. 11. Wykorzystanie w praktyce wiedzy o różnicach kulturowych oraz doskonalenie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości.				pracy i kontaktów z rówieśnikami pochodzącymi z innych krajów.
BEZPIECZEŃSTWO – PROFILAKTYKA ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH (PROBLEMOWYCH)				
1. Motywowanie uczniów do systematycznego realizowania obowiązku szkolnego i zmniejszenie absencji. 2. Rozwijanie postaw aprobujących abstynencję i unikanie substancji psychoaktywnych w wymiarach: emocjonalnym (pozytywny stosunek do abstynencji), poznawczym (dysponowanie	• zapoznanie z regulaminami obowiązującymi w szkole, w tym prawa i obowiązki uczniów. • zapoznanie uczniów z ustawą o obowiązku szkolnym. • zapoznanie	• wychowawcy klas, • wychowawcy grup wychowawczych, • nauczyciele wychowania fizycznego, WDŻ, EDB, informatyki, • pedagog i psycholog szkolny, • wszyscy	• Cały okres nauki.	• Uczeń rozumie znaczenie przestrzegania obowiązujących przepisów i regulaminów. • Uczeń realizuje obowiązek szkolny, nie opuszcza lekcji bez uzasadnionej przyczyny, jest świadomy konsekwencji. • Uczeń potrafi zachowywać się bezpiecznie i dba

wiedzą na temat zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych) i behawioralnym (nieużywanie substancji psychoaktywnych). 3. Kształtowanie postaw zapobiegających wczesnym kontaktom seksualnym i związanych z nimi problemów. 4. Utrwalanie informacji o bezpiecznych zachowaniach podczas korzystania z portali społecznościowych oraz metodach przeciwdziałania cyberprzemocy. 5. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń cywilizacyjnych (uzależnienia, sekty, subkultury, choroby) i manipulacji polityczno-gospodarczych (rasizm, nietolerancja, terroryzm, rozpad więzi rodzinnych, brak ideałów,	z przepisami ruchu drogowego. • organizowanie wycieczek szkolnych zgodnie z obowiązującymi zasadami bezpieczeństwa oraz egzekwowanie właściwej postawy u uczniów. • przeprowadzenie lekcji wychowawczych na temat bezpieczeństwa w czasie nauki i wypoczynku. • zajęcia pozalekcyjne, w tym rewalidacyjne, • dyskusje na lekcjach wychowawczych, WDŻ, EDB, WF,	pracownicy szkoły, • dyrekcja szkoły.		o bezpieczeństwo swoje oraz innych podczas zajęć szkolnych i pozaszkolnych. • Wszyscy pracownicy szkoły i cała społeczność szkolna przestrzega regulaminów i zasad bezpieczeństwa. • Uczeń dostrzega zagrożenia współczesnego świata – problemy uzależnień. Dostrzega wartość życia bez nałogów i dokonuje świadomych wyborów. • Uczeń posiada umiejętność kierowania swoją seksualnością, dostrzega jedność między seksualnością a miłością i odpowiedzialnością. Jest przygotowany do obrony własnej intymności i nietykalności seksualnej.
---	--	--	--	--

nachalna reklama itp.). 6. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania strategii wpływu i obrony przed manipulacją. 7. Wzmocnienie autonomii ucznia oraz zachowań asertywnych. 8. Zastosowanie w praktyce umiejętności bezpiecznego korzystania z zasobów Internetu i mediów społecznościowych. 9. Bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych. Rozwijanie kreatywności i samodzielności uczniów. 10. Doskonalenie umiejętności dostrzegania konsekwencji zachowań wobec innych. 11. Stosowanie w praktyce sposobów rekompensowania wyrządzonych krzywd. 12. Wzmacnianie norm	informatyki, • wolontariat. • pogadanki z psychologiem, pedagogiem szkolnym.			• Uczeń zna karne konsekwencje swojego zachowania, wie w jaki sposób bronić się przed zjawiskiem cyberprzemocy. • Uczeń potrafi korzystać z cyfrowych narzędzi zdobywając i przyswajając wiedzę. • Uczeń posiada umiejętność rozpoznawania strategii wpływu i obrony przed manipulacją i psychomanipulacją. • Uczeń poznaje sposoby rozwiązywania problemów, nawiązywania kontaktów, akceptacji siebie oraz zachowań asertywnych.
---	--	--	--	--

ograniczających zachowania ryzykowne oraz korygowanie błędnych przekonań na ich temat. 13. Zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem pasji i zainteresowań w ramach zajęć pozalekcyjnych.				
---	--	--	--	--

Program został opracowany przez zespół w składzie:

Pedagog - mgr Oskędra Renata

Psycholog - mgr Czerwińska Urszula

Zatwierdzam do realizacji:

Przewodnicząca/y Rady Rodziców:

Przewodnicząca/y Samorządu Uczniowskiego

Dyrektor Ośrodka